

Visum et repertum

La còpia més antiga coneguda de *Visum et Repertum* (constatar i descobrir) es troba a Viena (Haus Hof und Staatsarchiv)¹ i sense dubtes la seva gran divulgació fou el que més contribuï a l'interès públic pels vampirs. Com el document fou transcrit en diversos periòdics de l'època, es relativament fàcil accedir al contingut del document.

Fins on arriba el nostre coneixement és la primera vegada que es fa forma íntegra en català.

Aquesta traducció s'ha basat en la versió anglesa de Paul Barber a *Vampires, Burial and Death*².

© 2004-2005. Per a la traducció catalana i les notes.

Després de l'informe que al poble de Medvedja³ els denominats vampirs havien matat diverses persones xuclant-los la sang, vaig ser enviat allí per decret suprem d'un honorable comandament suprem local, per a investigar l'assumpte a fons, al costat d'oficials designats per a aqueix propòsit i dos sots-oficials mèdics i, per consegüent, portí a terme i escoltí la present investigació al costat del capità de la Companyia de Stallath⁴ d'haiduks⁵, Gorschiz, Hadnack⁶, el bariactar⁷ i l'haiduk més

---

¹ *Visum et Repertum. Ueber die sogenannte Vampyr, oder blut aussaugendes zu Medvegya in Servien and d[er] Türkische[n] Gräniz den 7.n Jan. 732 geschehen.* Fol. 1138-1140. Hofkammerarchiv.

² New Haven: Yale University Press, 1988 p. 16-18. L'autor transcriu un text publicat en Nürenberg en 1732 i reimprès en *Von denen Vampiren oder Menschengaugern* de Sturm i Völker (*Von denen Vampiren oder Menschengaugern*). Munich: Carl Hanser Verlag, 1968).

³ En el nostre text Medvegia, però en diferents versions apareix Medraiga, Medreïga o Medwegya. Població actual de Sèrbia.

⁴ En algunes traduccions aquest terme no apareix, com si fos redundant de «companyia». Ignorem el seu significat exacte.

⁵ Un tipus de soldat. El nom procedeix dels haiduks gentilici dels habitants d'Hadjúk (Haiduk), la capital del qual és Debrecen, en l'est de l'actual Hongria, entre els rius Tisza (Teysse, Tibiscus), que desemboca en el Danubi, i Transsilvània, actualment a Romania.

Es feren cèlebres a la revolta contra l'exèrcit austríac (batalla de Giurgiu), que portà a István Boscay al tron de Transilvània en el 1606.

⁶ El terme «Hadnack» és un variant del que persisteix actualment en hongarès «hadnagy», un oficial de baixa graduació, un tinent segon. A les versions saxones, com les que nosaltres seguim, acostumen a reproduir «hadnack» i a les romàniques «hadnagi», com en el cas de Calmet (*Dissertations sur les apparitions des anges, des démons & des esprits, et sur les revenans et vampires ...* París, 1746).

⁷ O «burjaktar» segons Antoine Faivre a *Les Vampires: essai historique, critique et littéraire*, París, Eric Losfeld, Le Terrain vague, 1962, p. 51. Significaria, el portador de l'estendard. Tots tres termes són referències a una mateixa persona, un tal Gorschiz, oficial menor que duu l'estendard.

ancià del poble⁸, com segueix: els qui relaten unànimement que fa uns cinc anys, un haiduk local de nom Arnod Paole es trencà el coll en caure d'un vagó de fenc; aquest home havia revelat sovint durant la seva vida que, prop de Kosovo⁹, en la Sèrbia turca, havia estat molestat per un vampir, raó per la qual havia menjat de la terra de la tomba del vampir i s'havia untat a si mateix amb la sang del vampir, per a alliberar-se de la vexació que havia estat sofrint.

Al cap de vint o trenta dies de la seva mort, algunes persones es queixaren d'haver estat molestades pel propi Arnod Paole; i, de fet, matà quatre persones. Per a posar fi a aquesta maldat, desenterraren a Arnod Paole quaranta dies després de la seva mort, seguint el consell del seu Hadnack, qui s'havia trobat amb tals successos anteriorment—; i trobaren que es trobava prou sencer i incorrupte i que havia emanat sang fresca dels seus ulls, boca, nas i orelles; i que la seva camisa, el sudari i el taüt estaven completament ensanguinats; que les antigues ungles dels seus peus i mans s'havien després, igual que la pell, i li havien crescut de nou; i ja que a través d'açò veren que era un vertader vampir, dirigiren una estaca a través del seu cor, seguint el seu costum, per la qual cosa emeté un audible alarít i sagnà copiosament.

Després d'això, cremaren el seu cos aqueix mateix dia per a convertir-lo en cendres i tirar-les a la tomba. Aqueixes mateixes persones diuen a més, que tots els que van ser turmentats i assassinats pels vampirs han de convertir-se en vampirs també.

Per consegüent, desenterraren de la mateixa forma les quatre persones abans esmentades. Llavors afegeixen també que Arnod Paole no atacà únicament les persones, sinó també als animals domèstics, xuclant-los la sang.

I com la gent utilitzà la carn d'aqueixos animals, sembla que diversos vampirs estan de nou presents, ja que, en un període de tres mesos, disset persones, joves i velles, moriren, alguns en dues o tres dies, sense malaltia prèvia.

A més, el haiduk Jowiza relata que la seva fillastra, de nom Stanaeka, se n'anà a dormir fa quinze dies fresca i sana, però a mitjanit despertà del seu son amb un terrible crit, plena de temor i tremolant, i es queixà que havia estat estrangulada pel fill d'un haiduk de nom Milloe, que havia mort nou setmanes abans, després d'això ella havia sentit un gran dolor al pit i va anar agreujant-se hora després d'hora, fins que finalment morí al tercer dia.

En aquest punt, vam anar aqueixa mateixa vesprada a la tomba, al costat dels haiduks més ancians ja esmentats, per a provocar l'obertura de les tombes sospitoses i examinar els cadàvers que contenien per la qual cosa, després de la dissecció de tots ells, es trobà:

---

⁸ AlgunTanmateix, Antoine Faivre diu en plural «i els altres haiduks». Op. cit. pg. 51.

⁹ Gossowa al nostre original. Cassova a Antoine Faivre, op. cit. p. 52.

1. Una dona anomenada Stana, de vint anys, que havia mort dos mesos abans en donar a llum, després d'estar malalta tres dies i que havia dit, abans de morir, que s'havia pintat a si mateixa amb la sang d'un vampir, per la qual cosa tant ella com el bebè –que havia mort tot just nàixer i, per un enterrament inadequat havia estat mig menjat pels gossos– havien de convertir-se també en vampirs. Estava sencera i incorrupta. Després d'obrir el cos, es trobà en la *cavitate pectoris* sang fresca extravasular. Els *vasa* [vasos] de les *arteriae* i *venae*, així com el *ventriculis cordis* no estaven, com és habitual, plens de sang coagulada i totes les *viscera*, és a dir, el *pulmo* [pulmó], *hepar* [fetge], *stomachus* [estómac], *emboliquen* [melsa] *et intestina* estaven prou frescs, com els d'una persona sana.

No obstant, l'úter estava prou dilatat i molt inflammat externament, ja que la placenta s'havia quedat dins, per la qual cosa estava en completa *putredine*. La pell de les seves mans i peus, al costat de les ungles velles, caigueren per si mateixes però, d'altra banda, s'evidenciaven ungles completament noves, al costat de pell fresca i vívida.

2. Hi havia una dona, de nom Miliza (de 60 anys d'edat, per cert), que havia mort després d'una malaltia de tres mesos i havia estat enterrada uns noranta i escaig dies abans. Es trobà molta sang líquida al seu pit i la resta de les vísceres estaven, igual que s'ha esmentat abans, en bones condicions. Durant la seva dissecció, tots els haiduks que estaven al seu voltant es meravellaren molt del seu cos xaparro i perfecte, declarant uniformement que havien conegut bé la dona, des de la seva joventut i, durant la seva vida, el seu aspecte havia estat molt magre i sec i emfatitzaren que havia aconseguit aquesta redonesa sorprenent a la tomba. També digueren que havia estat ella qui inicià els vampirs aquesta vegada, perquè havia menjat carn de les ovelles que havien matat els vampirs precedents.

3. Hi havia un nadó de vuit dies que havia jagut a la tomba durant noranta dies i es trobava en semblants condicions de vampirisme.

4. El fill d'un haiduk, de setze anys d'edat, fou desenterrat, havia romàs davall terra durant nou setmanes després d'haver perit per una malaltia de tres dies i es trobà com els altres vampirs.

5. Joachim, també fill d'un haiduk, de disset anys, havia mort després d'una malaltia de tres dies. Havia estat enterrat vuit setmanes i quatre dies abans i, en practicar-li una dissecció, es trobà en condicions semblants.

6. Una dona amb el nom de Ruscha que havia mort després de deu dies de malaltia i havia estat enterrada sis setmanes abans, no sols tenia molta sang fresca al pit, sinó també *in fundo ventriculi*. El mateix es trobà en el seu fill, que tenia divuit dies i havia mort cinc setmanes abans.

7. No va ser menor el cas d'una xiqueta de deu anys d'edat, qui havia mort dos mesos abans, trobant-la en la mateixa condició abans esmentada, prou completa i incorrupta, i amb molta sang al seu pit.

8. Provocaren el desenterrament de l'esposa de l'Hadnack i el seu fill. Ella havia mort set setmanes abans, el xiquet –que tenia vuit setmanes–, vint-i-un dies abans i es trobà que ambdós, mare i fill, estaven completament descompostos, encara que la terra i les tombes estaven com les dels vampirs enterrats prop.

9. Un criat del cos local dels haiduks, anomenat Rhade, de vint-i-tres anys, mort després d'una malaltia de tres mesos de duració, va ser trobat completament descompost després d'estar cinc setmanes enterrat.

10. La dona del bariactar local, al costat del seu fill, havent mort cinc setmanes abans, estaven també completament descompostos.

11. En Stanche, un haiduk de seixanta anys que havia mort sis setmanes abans, notí molta sang líquida, com els altres, al pit i l'estómac. Tot el cos estava en l'estat de vampirisme diverses vegades citat.

12. Milloe, un haiduk de vint-i-cinc anys, que havia jagut en terra durant sis setmanes, va ser trobat també en l'estat de vampirisme esmentat.

13. Stanoicka [sic], la dona d'un haiduk, de vint anys d'edat, morí després de tres dies de malaltia i havia estat enterrada divuit dies abans. En la dissecció trobí que el seu semblant estava prou roig, de color vívid i, com ja he esmentat anteriorment, havia estat estrangulada, a mitjanit, per Milloe, el fill de l'haiduk, i també es podia veure, en la part dreta, davall de l'orella, un morat d'un dit de longitud¹⁰.

---

¹⁰ Seguint a Barber fem notar que el blau es pren com a prova que fou estrangulada.

Quan l'estava traient de la tomba, eixí força sang per el seu nas. En la dissecció trobí, com s'ha esmentat ja diverses vegades, un sagnat fresc, fragant i regular, no sols en la cavitat toràcica, sinó també *in ventricle cordis*.

Totes les vísceres es trobaven en condicions completament bones i sanes. L'hipoderma de tot el cos, junt amb les ungles en mans i peus, estaven com si foren completament recents. Transcorregut l'examen, els gitanos locals tallaren els caps dels vampirs i les cremaren, com als cossos, i les cendres les llançaren després al riu Morava.

No obstant, els cossos descompostos van ser tornats a les seves tombes. El que testifico amb els oficials mèdics. *Actum et supra*:

(LS¹¹) Johannes Fluchinger, Oficial Mèdic del Regiment d'Infanteria de l'honorable B. Fürstenbusch.

(LS) JH Sigel, Oficial Mèdic de l'honorable Regiment Morall.

(LS) Johann Friedrich Baumgarten, Oficial Mèdic del Regiment d'Infanteria de l'honorable B. Fürstenbusch.

Els signants testifiquen amb això que tot el que l'oficial mèdic del Regiment de l'honorable Regiment Fürstenbusch ha constatat en l'assumpte dels vampirs –junt amb els dos oficials mèdics que han firmat al costat d'ell– és completament cert i ha estat efectuat, observat i examinat en la nostra presència.

En confirmació d'això col·loquem la nostra signatura, amb la nostra pròpia mà i per la nostra voluntat. Belgrad, 26 de gener de 1732¹².

(LS) Büttner, tinent coronel de l'honorable Regiment Alexandrí.

(LS) JH von Lindenfels, Oficial de l'honorable Regiment Alexandrí.

---

¹¹ *Locus sigillii* (el lloc del segell).

¹² Però l'enquesta fou realitzada el 12 de desembre de 1731.